

DEO II: OPŠTI USLOVI

U KONTEKSTU PROJEKATA FINANSIRANIH OD STRANE NORVEŠKOG MINISTARSTVA INOSTRANIH POSLOVA

SADRŽAJ

1. PLAN IMPLEMENTACIJE I BUDŽET
2. IZVEŠTAJ O NAPRETKU
3. FINANSIJSKI IZVEŠTAJ
4. KRAJNJI IZVEŠTAJ
5. REVIZIJA
6. KONTROLNE MERE
7. FINANSIJSKO UPRAVLJANJE
8. FLUKTUACIJE DEVIZNOG KURSA
9. OPREMA, POTROŠNI MATERIJAL I PRAVO INTELEKTUALNE SVOJINE
10. NEKRETNINE
11. PRENOS GRANTA PROJEKTNOM PARTNERU
12. PROMENE PROJEKTA ILI KORISNIKA GRANTA
13. PRODUŽETAK PERIODA PODRŠKE
14. TRANSPARENTNOST
16. SUKOB INTERESA
17. KRŠENJE UGOVORA
18. PREKID UGOVORA
19. ODRICANJE I IMUNITETI
20. ODGOVORNOST
21. DODELJIVANJE
22. PREPOZNAVANJE I OBJAVLJIVANJE
23. STUPANJE NA SNAGU, TRAJANJE I IZMENE
24. IZBOR PRAVA I REŠAVANJE SPOROVA

1. PLAN IMPLEMENTACIJE I BUDŽET

1.1 Svaki ažurirani plan implementacije treba da bude dostavljen u saglasnosti sa Specifičnim uslovima i direktno će se odnositi na rezultate (ako se na njih odnosi) specificiraće planirane aktivnosti, rezultate i vremenski raspored izvođenja aktivnosti za naredni izveštajni period.

1.2 Svaki ažurirani budžet treba da bude dostavljen u saglasnosti sa Specifičnim uslovima i da bude zasnovan na odobrenom budžetu u Aneksu A, koji uključuje procenjene prihode za projekat iz svih izvora kao i planirane troškove za naredni izveštajni period. Procenjena finansijska potreba projekta u narednom izveštajnom periodu biće jasno navedena.

1.3 Značajna odstupanja ili promene plana implementacije i budžeta podležu prethodnom pismenom odobrenju CRPM-a kao što je navedeno u članu 12, opštih uslova.

2. IZVEŠTAJ O NAPRETKU

2.1 Svi izveštaji o napretku koji se dostavljaju u saglasnosti sa Specifičnim uslovima, opisivaće rezultate postignute kroz projekat tokom izveštajnog perioda. Izveštaj će biti sastavljen na način koji omogućava direktnu uporedbu sa poslednom odobrenom verzijom aplikacije, planom implementacije i budžetom, a potpisuje ga ovlašteni predstavnik Korisnika granta.

2.2 Izveštaji o napretku će, kao minimum, da sadrže, (gde je to primenjivo), sledeće:

a) pregled rezultata koje je do izveštajnog perioda postigao projekat, koristeći format, indikatore i ciljeve odobrenih rezultata (ako se odnosi na njih). Pregled mora da:

- prikazuje ostvarene rezultate u poređenju sa planiranim;
- pokazuje napredak projekta ka postizanju rezultata;
- ako je moguće, opisati verovatnoću postignuća uticaja.

b) prikazuje i procenu odstupanja od poslednjeg odobrenog plana implementacije i aplikacije;

c) prikazuje procenu koliko su efikasno projektna sredstva pretvorena u rezultate;

d) kratka ažurirana informacija o upravljanju rizicima projekta, uključujući:

- prikazuje sve nove faktore rizika;
- prikazuje kako se upravlja materijalizovanim rizicima u izveštajnom periodu;

- pokaže efektivnost mera ublažavanja;
- pokaže kako će se rizici ubuduće rešavati.

Ažuriranje će da sadrži i rizike koji utiču na postignuća projekta i rizike za negativne posledice projekta po okolinu. Potencijalni negativni uticaji na međusektorska pitanja kako je navedeno u članu 3, Posebnih uslova uvek će se uzeti u obzir.

3 FINANSIJSKI IZVEŠTAJ

3.1 Svaki finansijski izveštaj, koji se podnosi u saglasnosti sa Posebnim uslovima, sadržiće finansijske izveštaje, koji pokazuju uporedbu sa poslednjim odobrenim budžetom za izveštajni period, kao i identifikaciju svih odstupanja od budžeta prema odredbi 3.3 u nastavku. Finansijski izveštaji mora da budu dostavljeni onlajn, putem platforme za upravljanje grantovima (GMP) u propisanom roku i u saglasnosti sa Posebnim uslovima u članu 6.

3.2 Finansijski izveštaji će biti postavljeni na način koji omogućava direktnu uporedbu sa poslednjim odobrenim budžetom, koristeći istu valutu i budžetske stavke. Budžet projekta će postaviti CRPM na GMP. Ovlaštena osoba Korisnika granta imenovaće osobu odgovornu za implementaciju projekta, koja će imati profil na GMP-u.

Profil na GMS-u sadrži:

- a) Sekciju sa detaljima projekta
- b) Sekciju ugovora i njegovih aneksa
- c) Sekciju sa projektnom dokumentacijom
- d) Sekciju izveštaja

Finansijski izveštaj mora da bude urađen u saglasnosti sa gotovinskim principom (trošak se zapisuje na dan transakcije), i mora da sadrži :

- a) prihode iz svih izvora, uključujući bankarske kamate;
- b) troškove učinjenih u relevantnom izveštajnom periodu;
- c) troškove učinjenih od početka projekta do kraja izveštajnog perioda;
- d) neiskorištena sredstva na dan izveštavanja;
- e) indirektno troškove, koji će biti pokriveni grantom u saglasnosti sa članom 4, Posebnih uslova (samo za grantove čiji su indirektni troškovi odobreni u budžetu);
- f) relevantnu prateću dokumentaciju postavljenu na GMP za relevantni izveštajni period.

3.3 Odstupanja od odobrenog budžeta će biti istaknuta sa informacijama o nominalnim iznosima i procentu svakog odstupanja. Korisnik granta će priložiti pisano objašnjenje za sva odstupanja, koja iznose više od 10% od budžetske linije.

4. KRAJNJI IZVEŠTAJ

4.1 Krajnji izveštaj se podnosi u saglasnosti sa Specifičnim uslovima i opisuje rezultate koje je projekat postigao tokom finansijske podrške. Izveštaj se sastavlja na način koji omogućava direktnu uporedbu sa aplikacijom, a potpisuje ga ovlašteni predstavnik Korisnika granta.

4.2 Krajnji izveštaj će, kao minimum, da sadrži (tamo gde je moguće):

- a) stavke navedene u izveštajima o napretku opisanih u članu 2, Opštih uslova, koji pokrivaju celi period finansiranja projekta;
- b) procenu uticaja projekta na društvo;
- c) opis glavnih lekcija naučenih iz projekta;
- d) procenu održivosti projektnih rezultata.

5. REVIZIJA

5.1 Revizija finansijskih izveštaja je obavezna, u saglasnosti sa Specifičnim uslovima, a reviziju će obaviti nezavisni revizor.

5.2 Revizor će formirati mišljenje o tome da li finansijski izveštaji tačno odražavaju finansijski položaj projekta i da li su pripremljeni, u svim materijalnim aspektima, u saglasnosti sa primenjivim okvirom finansijskog izveštavanja, a naročito:

- a) sa računovodstvenim principima koje primenjuje Korisnik granta i;
- b) sa zahtevima navedenim u članu 3, stav 2, Opštih uslova.

5.3 Revizor će izveštavati u saglasnosti sa primenjivim standardima revizije, kako je navedeno u Posebnim uslovima.

5.4 Pored izveštaja o reviziji, revizor će dostaviti pismo upravi (pitanja na koje uprava treba da obrati pažnju) i koje će sadržati sve nalaze napravljene tokom revizije. Takođe će navesti sve mere koje su preduzete kao rezultat prethodnih revizija i da li su takve mere bile adekvatne za rešavanje prijavljenih nedostataka.

5.5 Ako su bilo kakvi nalazi prijavljeni u pismu upravi projekta, Korisnik granta će pripremiti odgovor uključujući akcioni plan koji se dostavlja CRPM-u zajedno s pismom upravi.

5.6 Zahtevi revizije navedeni u ovom ugovoru primenjivi su na ukupan grant.

5.7 Revizor konsolidovanog finansijskog izveštaja će izraziti mišljenje o tome da li je izveštaj pripremljen, u svim materijalnim aspektima, u saglasnosti sa zahtevima ovog ugovora. U tu svrhu, revizor će pribaviti dovoljne i odgovarajuće revizorske dokaze u vezi s finansijskim izveštajima Korisnika granta i procesom konsolidacije.

6. KONTROLNE MERE

6.1 Predstavnici CRPM-a, MIP-a i kancelarije Norveškog generalnog revizora, mogu u svakom trenutku da vrše nezavisne provere, revizije, terenske posete ili procene, ili druge kontrolne mere u vezi sa projektom. Cilj takvih kontrolnih mera može biti na primer provera da li je grant korišten u saglasnosti sa ugovorom, ili je reč o proceni postignutih rezultata.

6.2 Korisnik granta će olakšati takve kontrolne mere pružanjem svih informacija i dokumentacije neophodne za sprovođenje relevantne inicijative, kao i obezbeđivanjem neograničenog pristupa svim prostorijama, evidencijama, robama i dokumentima koji su predmet kontrolnih mera.

6.3 Prava i obaveze iz ovog člana 6, ostaće na snazi 5 godina, nakon isteka ili raskida ugovora, u zavisnosti od toga koja će stvar od ova dva, stupi na snagu kasnije.

7. FINANSIJSKO UPRAVLJANJE

7.1 Korisnik granta će voditi precizno knjigovodstvo o prihodima i rashodima projekta koristeći odgovarajući računovodstveni sistem i sistem dvojnog knjigovodstva u saglasnosti sa važećim računovodstvenim i knjigovodstvenim politikama koje važe za korisnika granta.

¹ Dvostruko je knjigovodstvo zbir pravila za zapisivanje finansijskih podataka u finansijskom knjigovodstvu u kojem svaka transakcija ili događaj menja najmanje dva različita konta glavne knjige obračuna, tako da se svaka poslovna promena upisuje najmanje dva puta.

7.2 Računi i troškovi koji se odnose na projekat mora da budu lako prepoznatljivi i proverljivi, bilo korišćenjem odvojenih konta za projekat ili obezbeđivanjem da se troškovi projekta mogu lako identifikovati i pratiti u okviru opštih računovodstvenih i knjigovodstvenih sistema. Računi mora da sadrže detalje o bankarskoj kamati zarađenoj na sredstva granta.

7.3 Korisnik granta će čuvati računovodstvenu evidenciju projekta najmanje 5 godina, od trenutka kada je CRPM odobrio krajnji izveštaj projekta. Ovo na primer uključuje vaučere, fakture, priznanice, ugovore i bankarske izvode.

8. FLUKTUACIJE DEVIZNOG KURSA

8.1 Ako se grant konvertuje u drugu valutu, zamena će se izvršiti preko nacionalne ili komercijalne banke osim ako CRPM ne odobri drugačije. Kursevi mora da budu navedeni sa četiri decimale.

8.2 Ukoliko fluktuacije deviznog kursa smanje vrednost granta do te mere da će to imati posledice po implementaciju projekta, Korisnik granta će o tome hitno obavestiti CRPM.

8.3 Ako fluktuacije kursa povećavaju vrednost granta, dobitak će se tretirati kao doznačena sredstva granta i koristiće se za potrebe projekta. Neto višak od konverzije u stranu valutu će se oduzeti iz budućih uplata, ili će se vratiti kao neiskorištena sredstva na kraju finansijske podrške projektu, osim ako se strane drugačije ne dogovore.

9. OPREMA, POTROŠNI MATERIJAL I PRAVA INTELEKTUALNE SVOJINE

9.1 Pravo vlasništva nad opremom, potrošnim materijalom i intelektualnom svojinom nabavljenih ili razvijenih tokom perioda granta, pripada CRPM-u ili njegovim Korisnicima granta, osim ako nije drugačije navedeno u podnesku. Sva pitanja u vezi sa takvom opremom, potrošnim materijalom i intelektualnim vlasništvom isključiva su odgovornost korisnika granta. Međutim, značajna upotreba takve opreme, potrošnog materijala i

intelektualnog vlasništva za svrhe koje nisu deo projekta, potrebno je prethodno odobrenje CRPM-a, kao što je navedeno u članu 12, Opštih uslova.

9.2 Korisnik granta je dužan da sve nabavke ovakve opreme, potrošnog materijala i intelektualne svojine evidentira u spisak kupljene opreme i da istu dostavi CRPM-u, na zahtev, ili najkasnije zajedno sa podnošenjem krajnjeg opisnog i finansijskog izveštaja.

9.3 CRPM će imati neekskluzivnu i besplatnu licencu za korišćenje svih prava intelektualnog vlasništva nabavljenih ili razvijenih za potrebe granta.

9.4 Ukoliko se aktivnosti projekta ne nastave nakon njegovog završetka ili nakon raskida ugovora, Korisnik granta će obavestiti CRPM o preostaloj opremi i robi koja je kupljena sredstvima granta. CRPM može zahtevati da se takva imovina proda. Takva prodaja će biti realizovana u saglasnosti sa gore opisanim procedurama. Prihod od prodaje vraća se CRPM-u.

10 NEKRETNINE

10.1 Grant se ne može koristiti za kupovinu ili izgradnju nekretnina (zemljišta ili zgrada), osim ako to izričito ne odobri CRPM.

10.2 Ukoliko je CRPM odobrio kupovinu ili izgradnju nekretnine, onda će se korisnik granta i CRPM dogovoriti o detaljima u vezi sa vlasništvom i statusom nekretnine nakon završetka perioda podrške i/ili završetka projekta. Ugovor se može formalizovati u Posebnim uslovima ili u posebnom ugovornom dokumentu.

10.3 CRPM može u takvom ugovoru zahtevati da se nekretnina proda nakon završetka projekta i da prihod od prodaje bude vraćen CRPM-u. CRPM takođe može zadržati pravo da uspostavi mere osiguranja u bilo kojoj nepokretnosti kupljenoj sredstvima granta.

11. PRENOS GRANTA PROJEKTNOM PARTNERU

11.1 Prenos celog ili dela granta uključujući imovinu projektnog partnera (tamo gde ima smisla) biće dokumentovan ugovorom. Ugovor će specificirati da je projektni partner obavezan da poštuje odredbe ovog ugovora i da se obavezuje na saradnju kako bi se osigurala mogućnost da ispuni svoje obaveze iz ovog ugovora.

11.2 Ugovor između korisnika granta i projektnog partnera sadržaće odredbe koje se odnose na izveštavanje, reviziju, nabavku i mere za sprečavanje finansijskih nepravilnosti.

11.3 Korisnik granta će osigurati da projektni partner ima neophodnu nadležnost i interne procedure za ispunjavanje uslova iz ugovora i pratiće usklađenost partnerske organizacije sa ugovorom tokom celog projekta.

11.4 Grant se ne može preneti na projektni partner koji je prethodno bio optužen ili osuđen za bilo koju kriminalnu aktivnost osim ako to izričito ne odobri CRPM.

11.5 Korisnik granta ostaje u potpunosti odgovoran pred CRPM-om, za bilo koji deo granta, uključujući i imovinu koja je prenesena projektnom partneru.

12. PROMENE PROJEKTA ILI KORISNIKA GRANTA

12.1 Sva značajna odstupanja ili promene u zahtevu ili u odobrenim planovima implementacije ili budžeta, podležu prethodnom pismenom odobrenju CRPM-a. Isto se odnosi na značajne promene ili okolnosti koje materijalno utiču na korisnika granta.

12.2 Sledeća odstupanja/promene biće uvek predmet prethodnog pismenog odobrenja CRPM-a:

- a) sve promene u izvoru prihoda projekta,
- b) sve promene okvirnih rezultata ili delokruga projekta,
- c) izmene plana implementacije koje podrazumevaju odlaganje bilo koje aktivnosti duže od tri meseca,
- d) izmene budžeta projekta koje podrazumevaju preraspodelu više od 10% budžetske linije

12.3 CRPM može obustaviti isplatu tranši granta sve dok takve promene ne budu odobrene.

13. PRODUŽETAK PERIODA PODRŠKE

13.1 Period podrške projektu određen je u Posebnim uslovima. Korisnik granta mora, bez odlaganja da obavesti CRPM o svim okolnostima koje bi mogle da ometaju ili da odgode implementaciju projekta.

13.2 Korisnik granta može da zatraži produžetak perioda podrške projektu, ako je to neophodno za završavanje svih planiranih aktivnosti. U zahtevu mora da se navedu razlozi za kašnjenje i da se priloži prateća dokumentacija. CRPM će pismeno odobriti ili odbiti zahtev

14. TRANSPARENTNOST

14.1 Korisnik granta će objaviti sledeće na posebnom i lako dostupnom mestu svoje internet stranice:

a) Kopiju ovog ugovora i njegove anekse;

b) naziv i vrednost bilo kog ugovora, sporazuma o saradnji i/ili drugih podugovora u iznosu većem od 500.000 NOK (ili protivvrednosti u lokalnoj valuti) koji se finansiraju iz granta;

c) imena i nacionalnost strana u sporazumu i ako je od značaja, bilo koga ugovarača koji primaju sredstva iz projekta

Svako odstupanje od člana 14, strane će dogovoriti pismenim, između ostalog u Posebnim uslovima.

14.2 Objavljivanje će se izvršiti što je pre moguće, a najkasnije u roku od tri meseca nakon sklapanja ugovora, sporazuma o saradnji i/ili drugih podugovora, koji su na snazi

14.3 Korisnik granta će omogućiti pristup ostaloj projektnoj dokumentaciju, uključujući aplikaciju i sve dogovorene izveštaje, svima na podneti zahtev. Zahtevi za objavljivanje mogu da budu odbijeni ako je takvo obelodanjivanje zabranjeno obavezama poverljivosti i/ili ako može biti štetno po legitimne interese korisnika granta.

15. FINANSIJSKE NEPRAVILNOSTI

15.1 Korisnik granta je dužan da primenjuje nultu toleranciju prema korupciji i drugim finansijskim nepravilnostima u okviru projekta i svemu što je povezano sa projektom. Politika nulte tolerancije primenjuje se na sve članove osoblja, konsultante i ostale radnike i zaposlene, kao i na korisnik granta i korisnike istog.

15.2 "Finansijske nepravilnosti" odnose se na sve vrste:

a) korupcije, uključujući mito, nepotizam i nezakonske poklone;

b) pronevere novca, inventara i druge vrste imovine;

c) finansijske i ne finansijske prevare;

d) sve druge upotrebe projektnih sredstava, koje nisu u saglasnosti sa planom implementacije i budžetom.

15.3 Da bi se postigli zahtevi nulte tolerancije korisnik granta će:

a) organizovati svoje poslovanje i sisteme interne kontrole na način da se spreče i otkriju finansijske nepravilnosti;

b) učiniti sve što je u njegovoj moći da spreči i zaustavi finansijske nepravilnosti u okviru projekta i u vezi sa svim aktivnostima koje su povezane sa projektom;

c) zahtevati da se svo uključeno osoblje, konsultanti, dobavljači i izvođači koji se finansiraju u okviru projekta uzdrže od finansijskih nepravilnosti.

15.4 Korisnik granta će odmah obavestiti CRPM o svim indikacijama finansijskih nepravilnosti u projektu, ili u vezi sa projektom. Korisnik granta će CRPM-u dostaviti izveštaj o svim poznatim činjenicama i procenu o tome kako bi se stvar trebala pratiti, uključujući i to da li se krivično gonjenje ili druge sankcije smatraju odgovarajućim.

15.5 Predmet će rešavati CRPM u saglasnosti sa smernicama CRPM-a za rešavanje sumnje u finansijske nepravilnosti. Korisnik granta će u potpunosti sarađivati sa istragom i praćenjem rezultata CRPM-a. Na zahtev CRPM-a, Korisnik granta će pokrenuti krivično gonjenje i/ili primeniti druge sankcije protiv lica ili subjekata osumnjičenih za finansijske nepravilnosti.

15.6 CRPM može da zatraži refundaciju celog ili delova granta u saglasnosti sa članom 17, Opštih uslova ako utvrdi da su se dogodile bilo kakve finansijske nepravilnosti u projektu ili aktivnostima vezanim za projekat. Zahtev za refundaciju može takođe da uključuje svaku kamatu, prihod od ulaganja ili bilo koju finansijsku korist dobivenu kao rezultat finansijske nepravilnosti.

16. SUKOB INTERESA

16.1 Korisnik granta će preduzeti sve neophodne mere predostrožnosti za izbegavanje bilo kakvog sukoba interesa, u svim pitanjima vezanim za projekat.

16.2 Sukob interesa odnosi se na svaku situaciju u kojoj je nepristrasno i objektivno vršenje funkcija bilo koga ko deluje u ime korisnika granta, je ili može biti ugroženo iz razloga koji uključuju porodicu, lični život, političke ili nacionalne afinitete, ekonomske interese ili bilo koje druge veze ili zajednički interes sa drugom osobom.

16.3 Ako dođe do sukoba interesa, korisnik granta će, bez odlaganja, preduzeti sve potrebne mere za rešavanje sukoba, na primer zamenom dotične osobe ili pribavljanjem nezavisne provere uslova predložene odluke ili transakcije.

16.4 Ako sukob interesa ne može da se reši i/ili ako se odnosi na odluku ili transakciju od posebnog značaja za projekat, odluka ili transakcija se ne mogu zaključiti bez prethodnog, pismenog odobrenja CRPM-a.

17. KRŠENJE UGOVORA

17.1 Ako korisnik granta ne ispuni svoje obaveze prema ovom ugovoru i/ili ako postoji sumnja na finansijske nepravilnosti, CRPM može da obustavi isplatu granta celosno ili delimično.

17.2 U slučaju materijalnog kršenja ugovora, CRPM može da raskine ugovor sa trenutnim dejstvom, i/ili da zatraži refundaciju celog ili dela granta:

17.3 Materijalno kršenje ugovora uključuje, bez ograničenja, Sledeće situacije:

- a) kada celi grant ili njegov deo nije korišten u saglasnosti sa ugovorom i/ili odobrenim planovima implementacije i budžetom;
- b) kada je korisnik granta dao lažne ili nepotpune izjave da bi dobio grant,
- c) kada grant nije na zadovoljavajući način opravdan,
- d) kada korisnik granta, nakon što mu je odobren produženi rok, nije dostavio dogovorene izveštaje, ili je svesno dostavio izveštaje koji ne odražavaju stvarnost,
- e) kada su se finansijske nepravilnosti, teške profesionalne greške ili nezakonite radnje bilo kojeg oblika dogodile kod korisnika granta ili partnerskih organizacija projekta,
- f) kada korisnik granta nije obavestio CRPM, o indikacijama finansijskih nepravilnosti u okviru projekta u saglasnosti sa članom 15, Opštih uslova
- g) kada je korisnik granta promenio pravni identitet bez prethodnog obaveštenja CRPM-u,
- h) kada je korisnik granta u stečaju, kada je likvidiran ili njegove poslove administrira sud, ili kada je podvrgnut bilo kom analognom ili odgovarajućem postupku u suprotnosti sa predviđenim nacionalnim zakonodavstvom.

17.4 Korisnik granta će odmah obavestiti CRPM o svim okolnostima koje mogu da ukazuju ili da dovedu do kršenja ugovora, i CRPM-u će dostaviti sve informacije ili dokumentaciju koje se mogu s razlogom zahtevati, kako bi se utvrdilo da li je došlo do kršenja ugovora.

17.5 CRPM takođe može da obustavi isplate ili da trenutačno raskine ugovor, ako je utvrđeno materijalno kršenje nekog drugog ugovora između CRPM-a i korisnika granta.

18. PREKID UGOVORA

18.1 Svaka strana može da prekine ugovor na osnovu pismene obavesti.

18.2 Period podrške će završiti tri meseca nakon datuma obaveštenja o prekidu. Tokom ova tri meseca, korisnik granta može da koristi grant samo za pokriće obaveza koje su uspostavljene pre datuma obaveštenja o prekidu.

18.3 Ako projekat ne može da se nastavi bez sredstva, korisnik granta će iskoristiti ova tri meseca da prekine ili da smanji obim projektnih aktivnosti brzo, uredno i finansijski ispravno. Sva sredstva koja ostanu neiskorišćena na kraju perioda podrške, biće vraćena CRPM-u.

18.4 Korisnik granta će podneti završni izveštaj CRPM-u u roku od jednog meseca, od kraja perioda podrške. Krajnji izveštaj mora da ispunjava zahteve navedene u članu 4, Opštih uslova i takođe će da sadrži finansijski izveštaj i revizorski izveštaj, koji pokriva period od prethodnog finansijskog izveštaja do kraja perioda podrške.

18.5 Ugovor će se smatrati raskinutim onda kada CRPM odobri konačni izveštaj i kada se vrate sva preostala sredstva.

19. ODRICANJE I IMUNITETI

19.1 Ništa u ugovoru ili bilo kojem dokumentu u vezi sa ugovorom neće ukazivati na direktno ili indirektno odricanje CRPM-a, NMFA-a, vlade Norveške ili nekog od njenih službenika od bilo koje privilegije ili imuniteta koje uživaju, ili njihovo prihvatanje nadležnosti sudova bilo koje zemlje u vezi sa sporovima koji iz toga proizilaze. Ovaj član 19, neće sprečiti arbitražu ili sudske postupke u pravnom sedištu korisnika granta u saglasnosti sa članom 24, Opštih uslova.

20. ODGOVORNOST

20.1 CRPM se neće smatrati odgovornim ni pod kojim okolnostima, niti iz bilo kog razloga za štetu, povredu ili gubitak prihoda koje pretrpi korisnik granta ili njegove podružnice, osoblje ili imovina kao direktna ili indirektna posledica projekta, ili usluga pruženih u okviru projekta. CRPM neće prihvatiti nikakav zahtev za kompenzaciju ili povećanje plaćanja vezanim sa takvom štetom, povredom poslovanja ili gubitkom prihoda.

20.2 Korisnik granta će preuzeti isključivu odgovornost prema trećim licima, uključujući odgovornost za štetu, povredu ili gubitak prihoda bilo koje vrste, koji su pretrpeli kao direktnu ili indirektnu posledicu projekta. Korisnik granta će obešteti / osigurati CRPM od bilo kakvog potraživanja ili radnje od strane osoblja korisnika granta ili trećih strana u vezi sa projektom.

21. DODELJIVANJE

21.1 Ugovor i/ili grant ne može da se dodeli trećem licu bez prethodnog pismenog pristanka CRPM-a. Ovo, međutim, neće sprečiti prenos delova granta na partnera projekta u saglasnosti sa članom 11, Opštih uslova.

22. PREPOZNAVANJE I OBJAVLJIVANJE

22.1 Korisnik granta će informisati o podršci CRPM-a i NMFA, projektu u svim publikacijama i drugim materijalima kreiranim u sklopu projekta. CRPM i NMFA će na zahtev korisnika granta proslediti logotip projekta. Svaka upotreba logotipa CRPM i NMFA mora da bude odobrena od strane CRPM-a.

23. STUPANJE NA SNAGU, TRAJANJE I IZMENE

23.1 Ugovor stupa na snagu danom poslednjeg potpisivanja i ostaje na snazi dok se ne ispune sve obaveze koje iz njega proističu, odnosno dok se ne raskine u saglasnosti sa odredbama Opštih uslova. Da li će se obaveze iz ugovora smatrati ispunjenim, biće utvrđeno kroz konsultacije između strana i potvrđeno od strane CRPM-a u pismu o kraju projekta.

23.2 Ugovor može da se menja. Svaka takva izmena mora da bude dogovorena u pisanoj formi između strana čime će postati sastavni deo ugovora.

23.3 Raskidanje ili istek ugovora ne oslobađa strane od bilo kakve odgovornosti koja proističe iz bilo kojeg čina ili propusta koji se dogodio pre takvog raskida ili isteka.

24. IZBOR PRAVA I REŠAVANJE SPOROVA

24.1 Ugovor će se regulisati i tumačiti u saglasnosti sa zakonom Severne Makedonije.

24.2 Ako dođe do bilo kakvog spora u vezi sa implementacijom ili tumačenjem ugovora, strane će nastojati da postignu sporazumno rešenje.

24.3 Svaki spor koji proiziđe iz ugovora ili u vezi sa istim, a koji se ne može rešiti sporazumno, rešavaće se nadležnim o pred Osnivni Sud Skopje II iz Skoplje, Severna Makedonija.

24.4 Korisnik granta prihvata da CRPM može, po sopstvenom nahođenju i kao alternativu gore pomenutom sedištu suda, odlučiti da reši spor na način da:

- a) su nadležni sudovi u zemlji korisnika granta, ili
- b) se obavi arbitraža u saglasnosti sa pravilima arbitraže. Strane su saglasne da ni arbitražni postupak ni odluka neće biti predmet poverljivosti.

24.5 Strane su saglasne da drugi sudovi, osim navedenih u članu 24, neće biti nadležni za sporove koji proizilaze iz ovog ugovora ili su u vezi sa istim.